



Seredské novinky

Mesačník obyvateľov mesta Sered' | www.sered.sk

Ročník XXII.

Jún

2025

6

Bezplatne



Voda v meste. Vďaka bytostnému kontaktu Serede s najdlhšou riekou Slovenska, s Váhom, sa nám môže zdať, že o nedostatku vody sa báť nemusíme. Opak je však pravdou. Aktuálne čelíme čoraz častejším obdobiam sucha, ktoré majú vážny dopad na biodiverzitu, poľnohospodárstvo, aj včelárstvo. 17. jún sa stal Svetovým dňom boja proti rozširovaniu púští a sucha, viac sa dočítate v špeciálnej prílohe (strany 8 – 9). Aj pre podporu zelených plôch obnovilo mesto Sered' ďalšiu mestskú studňu. **VIAC NA STRANE 3 ►**

Foto: Lukáš Kličo



Aká je úloha dospelých?

Prečítajte si rozhovor s koordinátorom práce s mládežou mesta Sered' aj o tom, ako každý z nás môže byť užitočný pri formovaní dobrej mladej generácie. Na aké novinky z dielne mestského úradu, nielen pre mladých, sa aktuálne môžeme tešiť? Aké bývajú najčastejšie problémy dospelých? Kto najčastejšie jemu podá pomocnú ruku? Prezradil Marek Čulaga, laureát ocenenie pracovník s mládežou roka 2024 Trnavského samosprávneho kraja od NIVAMu.

VIAC NA STRANE 4 ►



Letné tábory v Seredi

Letné prázdniny sa pomaly blížia a pre rodičov vyvstáva každoročná otázka: kam s deťmi? Našťastie, aj tento rok sa v Seredi a okolí organizuje viacero zaujímavých denných i pobytových táborov. Deti sa môžu tešiť na šport, prírodu, nové priateľstvá, ale aj tvorivé dielne či duchovný program. Prinášame vám ich prehľad a zároveň už vopred prajeme všetkým deťom krásne, veselé a bezpečné leto plné krásnych zážitkov.

VIAC NA STRANE 13 ►

SSC odovzdá stavenisko 9. júna

„Slovenská správa ciest potvrdila, že odovzdanie staveniska realizátorovi obnovy mosta v Seredi sa uskutoční v pondelok 9. júna. V súvislosti s nájmom mestských pozemkov, ktoré sú potrebné ako manipulačné plochy počas realizácie prác, zasadne 28. mája mestské zastupiteľstvo,“ informoval po stretnutí s predstaviteľmi SSC, Železníc SR, Doprastavu a.s. a Okresného úradu v GA primátor mesta Ondrej Kurbel. V teréne boli vyznačené dreviny na výrub ešte pred začiatkom prác. (zs)

Tlak na samosprávy sa opäť zvyšuje

Rozpočty obcí, vyšších územných celkov a taktiež štátny rozpočet musia byť schválené najneskôr do 21. novembra 2025. Dôvodom je, že Slovensko prekračuje všetkých päť sankčných pásiem dlhovej brzdy. Práve v tento deň totiž uplynie dvojročná výnimka na najprisnejšie sankcie, ktorá platí od schválenia programového vyhlásenia vlády. Po tomto termíne príde k aktivácii ďalších sankcií, ku ktorým patrí zmrazeniu rezervy vlády a predsedu vlády, povinnosti predložiť vyrovnaný či prebytkový rozpočet s nerastúcimi výdavkami a k hlasovaniu o dôvere vláde. Pokiaľ ide o povinnosť predložiť vyrovnaný rozpočet, tu platí, že ak vláda schváli rozpočet už pred 22. novembrom, nebude sankcia o vyrovnanom rozpočte tento rok uplatnená. Z toho vyplýva, že aj mesto Sereď bude tento rok schvaľovať rozpočet o takmer dva mesiace skôr, než po minulé roky, čo výrazne skráti čas na prípravu. Preto už v týchto dňoch mesto začína pracovať na zostavení rozpočtu tak, aby mohlo byť predmetov rokovania Mestského zastupiteľstva 23.10.2025. (mg, zs)

Oprava strechy kaštiela

Mesto realizovalo nevyhnutnú opravu časti strešnej krytiny na kaštieli v rozsahu 123 m². Opravovaná časť strechy sa napája na úsek, ktorý v minulosti zrekonštruoval nájomca objektu. Oprava bola vo výške 24 988 eur. (red)

Podpora pedagógov: odborníci radili, ako zvládať stres a náročné situácie v praxi

Mesto Sereď sa v ostatnom období venuje nielen svojej mládeži, ale zameriava pozornosť aj na svojich pedagógov. Tí sa dennodenne stretávajú s deťmi a dospelávajúcimi a majú veľký vplyv na ich rozvoj. Aby vedeli fungovať zdravo, sviežo, podporne a inšpirujúco a aby vedeli zvládať stresové a náročné momenty v praxi, organizuje pre nich aj so svojimi partnermi odborné semináre.

Prvý seminár bol určený pedagógom materských, základných a stredných škôl, ich psychickej pohode a duševnej rovnováhe. Ponúkol účastníkom praktické nástroje a poznatky, ktoré im môžu pomôcť v prevencii vyhorenia a starostlivosti o vlastné duševné aj fyzické zdravie. Učiteľom sa venoval odborný tím z oblasti psychológie a duševného zdravia zo známej psychologickej poradne IPčko. Program semináru obsahoval body týkajúce sa príznakov

Pekárska ulica bude pokojnejšia a krajšia

Mesto tu už čoskoro umiestni nový mobiliár: lavičky, kvetníače a odpadkové koše. Na ulici týmto krokom ubudne z plôch statickej dopravy a pribudnú odpočinkové ostrovčeky doplnené zeleňou. Osadený mobiliár bude moderný a dizajnovy bude ladiť s prvkami zrevitalizovaných vnútroblokov.

Nová technika na zberný dvor

Mesto bolo úspešné v projekte a získalo 641 837,40 eur na nákup technického vybavenia, čím sa zefektívni zber triedeného odpadu, zvýši sa kapacita pre triedenie komunálnych odpadov a vytriedený odpad bude odovzdaný na recykláciu. Zberný dvor mesta bude vybavený dvoma elektrickými



Odborný seminár pod vedením OZ STORM. foto: (red)

veľkej únavy a dopadov stresu, techník starostlivosti o duševné zdravie, prevencie vyhorenia.

Druhý odborný seminár pre učiteľov bol zameraný na tému Návykové látky v kontexte násilia páchaného na deťoch. Ten bol súčasťou národného projektu Spoločne za detstvo bez násilia pre všetky deti, ktorý v Seredi realizuje Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny pod vedením Márie

Matuškovovej v spolupráci s mestom. Seminár viedli skúsení odborníci zo Združenia STORM Pavol Ščasný a Mária Ōsziová. Účastníkom, medzi ktorými boli učitelia, sociálni pedagógovia a školskí psychológovia z okolitých škôl ako aj koordinátor práce s mládežou, ponúkli cenné poznatky a praktické zručnosti v oblasti komunikácie s osobami užívajúcimi drogy.

Zuzana Slahučková

Rekonštrukcia futbalového štadióna

Najneskôr 15. júna 2025 sa oficiálne dozvieme výsledky výzvy, do ktorej sa Sereď zapojila začiatkom tohto roka. Žiadaný maximálny príspevok jeden milión eur bude v prípade úspešného projektu použitý na rekonštrukciu mestského štadióna. Celkové náklady na rekonštrukciu spĺňajúcu podmienky štadióna tretej ligy sú približne 2,5 milióna eur. V prípade získania horeuvedených zdrojov, ďalšieho pol milióna eur v rokovaniach prisľúbil Slovenský futbalový zväz. Ďalšie peniaze na realizáciu bude musieť mesto použiť z vlastných alebo úverových zdrojov.

Výstavba ľadovej plochy

Na základe technických podkladov Slovenského hokejového

Mesto obnovilo ďalšiu mestskú studňu. V Madona parku tečie zadarmo úžitková voda

Mesto sa rozhodlo prinavrátiť na sídliská vodu, a tak, ešte v roku 2024 pri príležitosti Dňa vody, ponúklo verejnosti prvé štyri obnovené studne. Nedávno pribudla piata. Prínos oživených studní ocenia obyvatelia v prípade odstavky vody, sídliskoví záhradkári, či deti v letných horúčavách.

Projekt návratu studní do mestského prostredia v Seredi vzbudil minulý rok veľký záujem. V spolupráci s pamätníkmi boli pred časom zmapované lokality, kde stále existujú zabudnuté mestské studne z čias minulých a mesto sa rozhodlo ich postupne sfunkčňovať. Prečistiť, osadiť na ne ručné pumpy a odovzdať do užívania svojich obyvateľov.

„Aj obyvatelia sídliska v okolí Madonaparku dostali na jar tohto roka jednu obnovenú studňu. Tú si niektorí doslova pýtali v súvislosti so starostlivosťou o zeleň pod svojimi balkónmi. V prípade



Zuzana Slahučková

zväzu začalo mesto so spracovávaním projektovej dokumentácie pre výstavbu malej hokejovej haly v Seredi. Nová ľadová plocha, podľa vzoru haly v Šoporni, je plánovaná v areáli ZŠ J. A. Komenského.

Pri kostole bude bezpečnejší priechod

Chodci sa dočkajú ďalšieho bezpečnejšieho priechodu. Na ulici M. R. Štefánika, pri kostole, bude aktuálny - ostrovčekom vybavený priechod pre chodcov doplnený aj signalizačným zariadením vo vozovke. Zariadenie bude reagovať na prítomnosť chodcov a svetelná signalizácia na nich upozorní vodičov blížiacich sa vozidiel. Nad priechodom pribudne aj samostatné osvetlenie. Projekt je aktuálne v štádiu spracovania projektovej dokumentácie.



Primátor Ondrej Kurbel a dekan FAD STU Branislav Puškár podpísali memorandum o spolupráci. foto: red

Spolupráca s Fakultou architektúry a dizajnu STU

Mesto Sereď podpísalo memorandum o spolupráci s cieľom aktívnej účasti študentov na projektoch mesta. Študenti budú vtiahnutí do vopred dohodnutých projektov mesta na témy ako

voľných finančných prostriedkov sa pustíme do ďalších,“ uviedol Marián Šišo z mestského úradu a doplnil, že náklady na obnovu poslednej studne boli vo výške 1318,55 eur.

Momentálne je teda v Seredi päť funkčných: na Kukrovarskej, na Fándlyho, na križovatke ulíc Čepeňská a Hrnčiarska a na ulici A. Hlinku (vnútroblok Spádová ulica) a v Madonaparku (parčík na rozhraní ulíc A. Hlinku, Čepenská a Poštová).

Mestský úrad upozorňuje, že voda je úžitkovej kvality, a teda nie je vhodná na pitie. Služi prioritne pre zeleň v meste, či vo všeobecnosti pre potreby svojich obyvateľov. Radnica verí, že vďaka dobrej vôli sídliskových záhradkárov sa Sereď už tento rok ešte o niečo viac zazelená.

Mesto odviezlo nebezpečné hračky z detských ihrísk

Mesto Sereď dalo v máji 2025 odviezť voľne uložené hračky z detských ihrísk po kontrole a predchádzajúcej verejnej výzve v tlači a na webe mesta. V prípade, že Vám bola odvezená Vaším dieťaťom obľúbená hračka, je možné si ju prevziať na zbernom dvore na Kukrovarskej ulici do 31.5.2025 počas prevádzkových hodín. Opätovne žiadame, aby si občania svoje hračky nenechávali na detských ihriskách. Upozorňujeme tiež na to, že detské ihriská nie sú zberňou nepotrebných a pokazených hračiek z domácností. Prevádzkové hodiny zberného dvora: Pondelok: ZATVORENÉ, UTOROK: 7:00 - 15:00, STREDA: 7:00 - 17:00, ŠTVRTOK:, 7:00 - 15:00, PIATOK: 7:00 - 14:00, SOBOTA: 7:00 - 14:00, Obedňajšia prestávka, (pre každý deň) 12:00-12:30.

Zber injekčných striekačiek

Aj napriek tomu, že voľne pohodené injekčné striekačky už v Seredi OZ STORM nezberia, tak sa mesto snaží nahlásené striekačky v okolí detských ihrísk odstraňovať vlastnými kapacitami. V prípade, ak zistíte striekačku na detskom ihrisku a v jeho okolí, nahláste nám to na číslo +421 31 789 20 94, klapka 189. (p. Klottonová). (red)

Obnova vozovky na Novomestskej

Vozovka bola čiastočne zrekonštruovaná v roku 2018 po úseku križovatky, ktorý nebol vtedy zahnutý z dôvodu investičných plánov Energetiky s.r.o. Keďže k realizácii tejto investície nedošlo, opravilo mesto uvedený úseku na jar tohto roka. Oprava bola vo výške 30 169 eur. (red)

Odporučte mobilnú aplikáciu Sereď aj známym

Naskenujte si tento QR kód a stiahnite si aplikáciu mesta Sereď.



pripravila Zuzana Slahučková

„Úloha dospelých? Vypočúť, pochopiť, povzbudiť mladých,“ Marek Čulaga, laureát ocenenie pracovník s mládežou roka 2024 od NIVAMu

Športové štvrtky, spolupráca s Mládežníckym parlamentom, vznik Koncepcie pre prácu s mládežou mesta, spolupráca s komisárom pre deti J. Mikloškom, workshopy, stretnutia s mladými nášho mesta. Nielen z týchto akcií poznáte zamestnanca mestského úradu v Seredi, Mareka Čulagu. Od roku 2023 je na pozícii Koordinátora pre prácu s mládežou mesta Sereď, ktorú priniesol na radnicu primátor Ondrej Kurbel. Výsledky mesta na poli práce s mládežou si vďaka jeho zaniuťeniu všimol Národný inštitút vzdelávania a mládeže a udelil mu prestížne ocenenie. Prečítajte si rozhovor aj o tom, ako každý z nás môže byť užitočný pri formovaní dobrej mladej generácie.



foto: L. Klčo

Čo Ti prináša práca s mladou generáciou?

Baví ma pomáhať mladému človeku, objavovať jeho potenciál a poslanie. Pamätám si, ako som to potreboval ja, keď som bol mladší. Viacerí ľudia mi vtedy pomohli. V mladých je život. To, že môžem s nimi pracovať, mi pomáha nespochodniť a nezaseknúť sa v zabehnutých kolajach. V práci s mladými je vždy niečo nové, fresh a plné radosti.

Si na pozícii Koordinátora práce s mládežou. Čo vlastne robíš?

Riešenie priestupkov a záškoláctvo mi zaberie najviac času. Robím aj evidenciu plnenia povinnej školskej dochádzky a povinného predprimárneho vzdelania, grafiku mestských plagátov, moderujem a ozvučujem mestské akcie, tvorím mládežnícke vzdelávacie podujatia (napr. podpora mládežníckeho parlamentu), som zdravotník na mestských akciách, organizujem podujatia pre mladých a športové podujatia, pracujem s 3D tlačiarňami. Spracovávam agendu dotácie na mládež a spolupracujem so školami. Som členom niektorých miestnych mládežníckych organizácií.

Sereď začala aktívne prinášať svojim mladým nové formáty. Na aké sa môžu najbližšie tešiť?

Okrem pokračovania zabehnutého formátu Športové štvrtky, zopakujeme úspešný festival HRÁVÁ Sereď. V pláne mesta je zorganizovať novinku - Festival technológií, hier a zamestnanosti. Cieľom bude, aby si mladí mohli vyskúšať technológie, možno v nich objaviť budúcu kariéru, alebo si len oddýchnuť a zahrať sa s priateľmi. Verím, že v budúcnosti sa nám podarí zriadiť aspoň jednu mestskú mládežnícku klubovňu. V poslednom období sa zameriavame aj na podporu učiteľov a ich vzdelávanie, najmä v našom meste. Uvedomujeme si, že práve učitelia trávia s mladými najviac času, a preto majú veľký vplyv na ich rozvoj. Zorganizovali sme už štyri podujatia určené práve pre učiteľov. Verím, že ak budeme podporovať ich, nepriamo tým podporujeme aj samotných mladých ľudí.

Okrem práce pre mesto pôsobíš aj v komunite Eden zameranej na duchovný rozvoj. Aký majú mladí duchovný život?

Obzvlášť v dnešnej dobe hľadajú hlbší zmysel. Prečo sú tu a čo majú v živote robiť. V komunite

sa venujeme rozvoju kresťanskej spirituality a snažíme sa ju komunikovať modernou formou (napr. podobne ako známy projekt Go-dzone). Mnohým mladým táto cesta pomáha nájsť smer v živote a uvedomiť si, že nielen na materiálnych veciach záleží. Je tu niečo (Nieko) viac. Akonáhle človek nájde hlbší zmysel – vnútornú motiváciu, myslím si, že je nezastaviteľný. Teda, ak sa nezastaví on sám (smiech). Mnohým mladým práve cesta viery pomáha von z úzkosti a depresii.

Pomenuješ najčastejšie problémy mladých?

Sú to problémy v rodinách, kvôli ktorým mladí trpia úzkosťami, stresom až depresiami. Generácia narodená približne od roku 1995 do 2010 sa často označuje ako „snehové vločky“, teda veľmi citliví mladí, ktorí sa aj pri malom tlaku „roztopia“. Sú emocionálne krehkí, preto sa ich mnohé veci veľmi dotknú. V spoločnosti, ktorá nie je vždy chápaná, často narážajú. Nevedia si poradiť a to ich vŕhne do ešte väčších úzkostí. Potrebujú dospelých, ktorí ich vedú a chcú pochopiť a pomôcť im budovať odolnosť a silu. Dospelým sa často zdá, že sú nezodpovední a stále na mobiloch. Myslím ale, že aj zo strany dospelých je potrebná empatia, aby dokázali prijať, že mladí človek vyrastá v úplne inej dobe, ako oni.

Ako ich potešiť?

Myslím si, že nepotrebujú veľa. Z prieskumov, ktoré sme robili pri tvorbe Koncepcie práce s mládežou (schválenej v decembri 2024), vyplýva, že mladí by najradšej trávili čas jednoducho. Len tak „chillovali“, rozprávali sa, boli spolu. Nežiadali technologické novinky. Ale kvalitné vzťahy.

Úlohou dospelých je vytvárať im priestor, kde môžu rozvíjať svoj potenciál. Potrebujú vypočúť, pochopiť, povzbudiť a poradiť. Tieto princípy sa snažím uplatňovať aj ja.

Bývaš niekedy smutný?

Ale áno. Keď mladý človek pomáha len sebe a neprispieva svojmu

okoliu. Verím, že naše mesto aj krajina sú náš spoločný domov, o ktorý sa musíme starať. A práce je tu naozaj veľa. Každý mladý, ktorý pomôže – ako dobrovoľník alebo len malou troškou – prispieva k tomu, ako sa nám na Slovensku žije.

To je pravda.

S cieľom podpory mladých sme už viackrát do Serede pozvali významného človeka, pána Jozefa Mikloška. Je komisárom pre deti na Slovensku a šíri dôležité informácie z praxe. Veľmi trefne pomenoval problémy, ktoré mladých ohrozujú. Trávia na mobile priemerne sedem hodín. Verím, že postupom rokov si uvedomíme, že byť za obrazovkou nie je spôsob ako žiť naše životy.

Kto najčastejšie Tebe podá pomocnú ruku?

V Seredi mám mnoho priateľov, sú mi ako rodina. Ideme spolu na výlet, túru alebo si len posedíme pri dobrom jedle a porozprávame sa. To mi pomáha, keď mi je ťažko. John C. Maxwell, odborník na lídersstvo, povedal: „Keď sa ocitnem v kruhu dobrých priateľov, donesú pred nás dobré jedlo a začneme zaujímavú tému, ocitnem sa v nebi.“ To je pre mňa pravý oddych.

Máš vzory?

Vzorom sú mi určite moji rodičia a viacerí ľudia, vrátane mojich učiteľov. Spomeniem aj mená ako Silvester Krčmery, Stephen R. Covey.

Najobľúbenejšie miesto v Seredi?

Cesta z kempingu popri Váhu smerom do Horného Čepeňa.

Marek Čulaga
Pracovník s mládežou za rok 2024 Trnavského samosprávneho kraja

marek.culaga@sered.sk

Zuzana Slahučková

Flora fest a májové oslavy

Mesto Sereď v spolupráci s Domom kultúry Sereď pripravilo aj tento rok tradičný Flora fest spojený s oslavami 1. mája. Podujatie sa konalo na Námestí slobody, kde návštevníkov vítali stánky s bohatou ponukou kvetov, okrasných drevín, liečivých bylín, remeselných výrobkov, občerstvenia a zábavných atrakcií. Nechýbal ani pestrý kultúrny program, ktorý ulahodil všetkým vekovým kategóriám.

Tradičný máj na námestí ozdobili už 28. apríla žiaci folklórneho súboru Základnej umeleckej školy J. F. Kvetoňa. Tento rok bol postavený o niečo skôr, aby bol 30. apríla pripravený na slávnostné otvorenie podujatia. Návštevníkov na úvod privítali riaditeľka Domu kultúry Sereď Dana Krivosudská spolu s primátorom

mesta Ondrejom Kurbelom. Všetkým zaželeli príjemné a slnečné dva dni plné zábavy. Ako prví vystúpili žiaci ZUŠ v Seredi s pásmom ľudových piesní a tancov, ktoré si získalo veľký potlesk. Po nich sa na pódium postavila šintavská kapela Mejbis. Ich energické vystúpenie rozprúdilo atmosféru pred večerným koncertom Lukáša Adamca so skupinou TRIO. Napriek nedávnej nehode predviedol výborný výkon a koncert ukončil prvý deň podujatia. Prvomájové oslavy pokračovali na druhý deň vystúpeniami skupiny Naši, írskym pesničkárom Graemom Markom, ako aj Stražanovým bábkovým divadlom s hrou Gašparko a Drak. Koncert temperamentnej kapely Čibuk završil záver Flora festu. Mesto Sereď opäť ukázalo,



foto: red

že vie pripraviť podujatie, ktoré spája tradíciu i zábavu. Návštevníci odchádzali s úsmevom a veríme,

že si z podujatia odniesli nielen zážitky, ale aj chuť vrátiť sa o rok znova.

Iveta Tóthová

Noc múzeí a galérií 2025 v Seredi



foto: red

Múzeá a galérie na Slovensku sa v sobotu 17. mája zapojili do podujatia Noc múzeí a galérií. Mestské múzeum v Seredi pripravilo program venovaný košíkárstvu, kde návštevníci videli ukážky pletenia i výrobky zo šúpolia. Vedúca múzea Mária Diková priblížila tradíciu pletenia z vrbového prútia aj históriu figúrok zo šúpolia. Archeológ Ondrej Žaár prednášal o pletení v dobe kamennej. Večer pokračoval koncertom starej hudby Ensemble Thesaurus Musicum. Podujatie uzavrela prednáška o palatinovi Stanislavovi Thurzovi, ktorý sídlil v Seredi a významne prispel k rozvoju regiónu.

„Dotyky s umením“ – výstava preznetuje svet očami mladých umelcov

V Seredi sa konala slávnostná vernisáž tradičnej výstavy s názvom Dotyky s umením, ktorá

predstavuje výber prác žiakov výtvarného odboru Základnej umeleckej školy J.F. Kvetoňa. Tento rok sa výstavy zúčastnilo 150 žiakov a 24 absolventov, ktorí dohromady predstavili až 250 umeleckých diel. Zachytávajú krajinu, portréty, zátišia, ale aj originálne návrhy dizajnov, šperkov, či keramických objektov. Mladí umelci pracovali s pestrou paletou techník ako kresba, maľba, grafika, modelovanie a ďalšie dekoratívne postupy. Výstava je prístupná do 14. júna 2025. Vzhľadom na vysoký počet vystavujúcich umelcov sú práce rozdelené do dvoch výstavných priestorov. Kým výtvarné práce absolventov sú inštalované v Mestskom múzeu v Seredi, ostatní žiaci svoje diela prezentujú na poschodí MsÚ.

Májová tradícia na Jesenského ulici

Koniec apríla má v kalendári členov Denného centra pre seniorov na Jesenského ulici zvláštne miesto. Nie je to len obyčajný deň – je to sviatok tradície a spomienok. Aj tento rok sa tu zišla vyše stovka seniorov, ktorí spoločne postavili symbolický máj – vysoký strom ozdobený farebnými stužkami, pripomínajúci nielen príchod jari, ale aj bohaté korene slovenskej ľudovej kultúry. Atmosféru sviatočného popoludnia dotvárala ľudová hudba a spev

v podaní obľúbeného miestneho spevokolu Pohoda, ktorý rozozvučal známe melódie, čo roky sprevádzali stavenie májov v slovenských dedinách.



foto: red

Ľudová pieseň - náš klenot

Miestna organizácia Matice slovenskej v spolupráci s Mestom Sereď a Domom kultúry v Seredi zorganizovali už 17. ročník regionálnej súťaže pre mládež pod názvom Folklórna Sereď. Predsedníčka MO MS Slávka Kramárová privítala všetkých prítomných vrátane hostí: primátora Mesta Sereď Ondreja Kurbela, a riaditeľa Domu Matice slovenskej v Galante Petra Schwantnera, pedagógov, rodičov a ostatných zúčastnených. Priestor DKafe bol zaplnený. Spolu sa zúčastnilo 29 súťažiacich zo sereďských škôl, Šintavy, Paty, Šoporne a Sládkovičova. Úlohou boli zaspievať po dve ľudové piesne bez sprievodu.

Pripravila Iveta Tóthová

Sereďmaratón 2025

V nedeľu 18. mája 2025 sa Se-
reď stala dejiskom 19. ročníka
medzinárodných cyklistických
pretekov DHL Sereďmaratón.
Na štart sa postavilo takmer 350
pretekárov nielen zo Slovenska, ale
aj zahraničia, čo potvrdzuje rastúci
význam podujatia v európskom
amatérskom pelotóne. Organi-
zátori zo ŠK Cyklo-tour Sereď
v spolupráci s mestom a partner-
mi pripravili kvalitne zvládnuté
preteky s výbornou atmosférou.
Trasa dlhá 122 km viedla cez obce
Nitrianskeho a Trnavského kraja
a obsahovala tradičné horské
aj rýchlostné premie.

DHL Sereďmaratón kladie dôraz
na radosť z jazdy – zúčastniť
sa môže ktokoľvek, profi jazdci
aj rekreační cyklisti, firemné
tímy či začiatčníci. Podujatie
podporil aj Slovenský olympijský
a športový výbor. Zázemie na Ná-
mestí slobody ponúklo účastní-
kom kvalitné služby. Bezpečnosť

na trati zabezpečovali zdravotníci,
dobrovoľníci, motorkári a polícia.
Pretekári súťažili v 12 kategóriách,
pričom nechýbali ani špeciálne
kategórie pre ženy, firemné tímy
či profi cyklistov.

História Sereďmaratónu siaha
do roku 2006 a dnes pokračuje
na počesť zakladateľa Dušana
Holbika. Odvtedy preteky prešli
výrazným vývojom – pribudli tech-
nologické inovácie, profesionálny
servis aj nové bezpečnostné opat-
renia. Z malého podujatia sa stala
medzinárodné rešpektovaná súťaž.

Štart otvorili riaditeľ Lukáš Ríha
a primátor Ondrej Kurbel, ktorý
cyklistom poprial úspešnú jazdu.
Preteky odštartovali o 10:10, prvý
pretekár dorazil do cieľa o 13:14.
Absolútnym víťazom sa stal Ľubo-
mír Murárik (št. č. 322) z klubu WL-
RMcc, známy aj z L'Etape du Tour.
Ďalšie výsledky nájdete na www.seredmaraton.sk.



foto: red
Iveta Tóthová

SEREĎMARATÓNIK 2025: malí cyklisti, veľké nadšenie



foto: red

Desiaty ročník detskej verzie po-
pulárneho Sereďmaratónu opäť
ukázal, že vašeň pre cyklistiku
sa buduje už od najútlejšieho
veku. Od svojho vzniku v roku
2015 sa SEREĎMARATÓNIK stal
neoddeliteľnou súčasťou tohto
športového podujatia. Za orga-
nizáciou pretekov stojí ŠK Cyk-
lo-Tour Sereď, ktorý sa zameriava
nielen na podporu športového
ducha, ale aj prirodzené osvoje-
nie radosti z pohybu a fair play.
Limit 250 detí sa opäť rýchlo
naplnil. Preteky boli rozdelené

do piatich vekových kategórií.
Trasy boli primerane prispôso-
bené schopnostiam účastníkov:
od krátkych 20-metrových rovin
až po takmer 2,5-kilometrové
okruhy. Niektorým sa darilo viac,
iným menej ale víťazom bolo
každé dieťa.

Tangramiáda opäť spojila šikovnosť a radosť z učenia hrou

Tangram patrí medzi najstaršie
hľavolamy na svete. Dňa 14.
mája sa v Dome kultúry v Sereď
uskutočnil už 16. ročník oblú-
benej Tangramiády. Podujatie
bolo určené pre predškôľakov
z MŠ Komenského A, B, Murgáš-
ova a Podzámska. Súťaž sa kaž-
doročne teší veľkej obľube medzi
deťmi aj učiteľmi. Na úvod všet-
kých prítomných milo privítala
riaditeľka školy Katarína Šuran,
celým podujatím sprevádzala
Zuzana Syslová - zástupkyňa
MŠ Komenského B. Tohtoročná
Tangramiáda sa niesla v duchu
rozprávky o Perníkovej chalúpke.

Všetky deti boli v tomto ročníku
nadmieru šikovné a tak sa víťazmi
stala každá trieda. Súčasťou bolo
aj kreslenie obrázkov, ktoré si malí
maliari aj okomentovali.

Deň matiek oslávili srdečne a s úctou

V Dennom centre pre seniorov
sa pri príležitosti Dňa matiek zišlo
viac než sto členov, aby si spoločne
uctili materstvo, lásku a obeta-
vosť žien. Úvod patrilo vedúcemu
Jozefovi Valábekovi, ktorý zaželel
všetkým mamám len to najlepšie.
Programom sprevádzal Ján Hor-
niak, ktorý pripomenul, že Deň
matiek je časom vďaky – za nehu,
starostlivosť a lásku, ktorou matky
sprevádzajú svoje rodiny celý ži-
vot. Primátor O. Kurbel namiesto
klasických kyticiek priniesol
spoločný dar – kvitnúce oleandre
v kvetináčoch, ktoré budú pri dob-
rej starostlivosti prinášať radosť
všetkým ešte dlhý čas. Nasledovala
kultúrna časť programu v podaní
Ľubomíry Bírovej, detí zo ZŠ J. A.
Komenského a spevokolu Pohoda.
Po nich nasledovala voľná zábava
so skupinou Naši.

Veterán burza prilákala zberateľov aj zvedavcov



foto: red

V nedeľu 27. apríla sa v Sereď ko-
nala tradičná auto-moto veterán
burza, ktorú každoročne dvakrát
organizuje Oldtimer múzeum Sereď
spolu s Veterán car clubom. Aj ten-
toraz sa tešila veľkému záujmu ve-
rejnosti. Už od skorého rána sa areál
hemžil návštevníkmi, zberateľmi,
domáci majstrami ale aj nadšen-
cami starých áut, motoriek či rôz-
nych dobových spotrebičov. Burza
ponúkla rôzne súčiastky, motory,
svetlomety alebo časti karosérie.
Sortiment však siahla ďaleko
za hranice motoristických záujmov.

Veľké rybárske preteky

V sobotu 17. mája 2025 sa na rame-
ne v lokalite Horný Čepeň uskutoč-
nil 28. ročník Veľkých rybárskych
pretekov. Podujatie, ktoré patrí
medzi najobľúbenejšie rybárske
akcie na Slovensku, zorganizoval
Slovenský rybársky zväz – mestská
organizácia Sereď, v spolupráci
s mestom Sereď a ďalšími part-
nermi. Svoje rybárske zručnosti
prišlo zmerať až 130 súťažiacich
z rôznych kútov Slovenska.

Súťažiaci museli dodržiavať
prísne podmienky nielen pri
love, ale aj pri výbave. Počas
pretekov mohli účastníci loviť
na dva prúty. Každý úlovok bol
presne zaznamenaný a zvážený,
pričom platilo pravidlo, že ryby
sa po odvážení museli vrátiť späť
do vody. Zakázané boli niektoré
druhy návnad, ako krv či mlieka-
renské odpady. Naopak, povolené
boli boilies, pelety, dážďovky,
hnojové červy a nástrahy rast-
linného pôvodu.

Okrem súťaženia bol celý deň
nabitý priateľskou atmosférou
a vzájomným povzbudzovaním.
Rybári si medzi sebou vymieňali
tipy na návnady či techniky, ako
prilákať toho najväčšieho šupi-
náča. Návštevníkov čakal bohatý
sprievodný program. Pripravené
boli stánky s občerstvením, ko-
lotoče pre deti, predajné stánky
s rybárskymi potrebami a dokonca
aj tombola.

Všetkých hnala túžba získať hlavnú
finančnú výhru vo výške 10 000 eur,
no ocenených bolo až 15 najúspeš-
nejších rybarov, pričom aj posledná
cena mala vyššiu hodnotu než za-
platené štartovné. **1. miesto** získal
Imrich Munka, s kaprom o váhe
15,125 kg, **2. miesto** - Rastislav
Šíra, s kaprom o váhe 14,125 kg,
3. miesto - Jakub Hrivnák, s kaprom
o váhe 13,250 kg, **4. miesto** - Jozef
Pintér, s kaprom o váhe 11,675 kg,
5. miesto - Miroslav Horváth, s kaprom
o váhe 11,520 kg.

Iveta Tóthová



Víťaz Imrich Munka si prevzal výhru a putovný pohár od primátora Serede
O. Kurbela a zástupcov organizácie SRZ MSo Sereď. foto: red

Medzi tovarom mohli návštevníci
objaviť aj vojenské artefakty, histo-
rické knihy, odznaky, váhy, šijacie
stroje, staré hračky či rôzne náradie.
Na prvý pohľad možno obyčajné
predmety sa pre niektorých stali
neoceniteľnými úlovkami.

Ocenenie Vojenský čin roka 2024 získal nrtm. Jozef Blaho zo Sereď

V stredu 23. apríla 2025 sa konal
slávnostný galavečer pri príleži-
tosti 28. ročníka ankety Vojenský
čin roka 2024. Podujatie si kladie
za cieľ vyzdvihnúť výnimočné
skutky príslušníkov rezortu obrany
a občanov, ktoré svojím ľudským
prístupom a obetavosťou presa-
hujú bežné povinnosti. V kategó-
rii POMOC VEREJNOSTI získal
ocenenie nrtm. Jozef Blaho z 91.
ženijného pluku Sereď. Je motorom
dobročinných aktivít – organizuje
zbierky pre rodiny zosnulých kole-
gov, pre sociálne zariadenia, deti
vojakov aj komunity v krajinách
nasadenia. Významne sa podieľal

na benefičných podujatiach, po-
máhal pri budovaní symbolických
pietnych miest, či pri obnove voj-
nových hrobov.

EKO deň v mestskom parku



foto: red

V stredu 7. mája sa v mestskom parku
v Sereď konal EKO DEŇ pri príleži-
tosti Dňa Zeme. Deti z materských škôl
sa cez hru učili o ochrane životného
prostredia. Pripravené boli interak-
tívne stanovišťa o včelách, triedení
odpadu, alternatívnej doprave, čistom
ovzduší či prírode. Podujatie zorgani-
zovala preventistka Mestskej polície
Karin Kapustová s pomocou mesta
Sereď, Mestskej polície Sereď, Regi-
onálneho Slovenského včelárskeho
spolku Sereď, občianskeho združenia
Mám rád cyklistiku, projektu Populair
- LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia
a ďalších partnerov. Pomocnú ruku
pri vybraných stanovištiach podali

aj miestni študenti. Deti si odniesli
nielen zážitky, ale aj poznanie, ako
chrániť prírodu už od útleho veku.

Miništranti v Sereď skladali aj obnovovali svoj sľub

V nedeľu 18. mája sa v Kostole sv.
Jána Krstiteľa v Sereď konala sláv-
nostná udalosť, keď počas svätej
omše miništranti farnosti skladali
i obnovili svoj miništrantský sľub.
Pre niektorých z nich to bola prvá
príležitosť verejne sa zaviazat
k službe pri oltári, iní svoj závä-
zok liturgickej služby opätovne
potvrdili. Miništrantská služba
má v sereďskej farnosti dôležité
miesto. Tí, ktorí sa rozhodnú slúžiť
pri oltári, asistujú počas liturgie,
pripravujú liturgické predmety
a spoluvytvárajú dôstojnú atmo-
sféru bohoslužieb. Ich záväzok
si vyžaduje nielen disciplínu, ale
aj vnútornú pripravenosť a chuť
služiť spoločenstvu. Farnosť v Se-
reď zároveň pozýva ďalších záu-
jemcov pridať sa k miništrantom.

Tri dni plné zážitkov, poznania a priateľskej atmosféry

V dňoch 13.5. – 15.5. sa členovia
Denného centra pre seniorov zúčast-
nili trojdňového zájazdu, ktorého
cieľom bol hotel Tatrastav Zube-
rec. Program bol bohatý a pestrý.
Kroky výletníkov viedli napríklad
do Kremnice, kde navštívili Mú-
zeum mincí a medailí. Nechýbala
ani návšteva štôľne, ktorá odkryla
históriu banskej činnosti v regióne.
Časť programu patrila výletu za hra-
nice a to do poľskej Jablonice, kde
účastníci navštívili miestny trh.
Po návrate nasledoval zaslužený
relax – kúpanie v aquaparku Oravica.
Záverečný deň bol venovaný oddy-
chu a kúpeľnej pohode. Tentokrát
si účastníci užili termálne kúpalisko
v Bešeňovej. Poslednú zastávku
si urobili aj v Tekovskej kúrii.

Tieto aj ďalšie články v plnom znení
a s fotogalériami nájdete na
www.seredskenovinky.sk.
Pripravila Iveta Tóthová

Sucho v krajine aj v meste: Skrytá kríza našej zelene

Každý rok si 5. júna pripomíname Svetový deň životného prostredia a o niečo neskôr, 17. júna, aj Svetový deň boja proti rozširovaniu púští a sucha. Tieto výročia sú čoraz aktuálnejšie aj pre Slovensko, kde sa problém sucha stáva naliehavým nielen na poliach, ale aj v mestách a obciach. Tieto dni nie sú len symbolmi. Sú výstrahou. Na celom svete rastie počet regiónov postihnutých klimatickými extrémami, znižuje sa úrodnosť pôdy a pitná voda sa stáva vzácnym zdrojom. Aj Slovensko čelí čoraz častejším obdobiam sucha, ktoré majú vážny dopad na biodiverzitu, poľnohospodárstvo, aj včelárstvo.

Sucho už dávno nie je len agrárnou témou. V čase klimatickej krízy sa zelené verejné priestory menia na bojisko o vodu, zdravie a kvalitu života. Nedostatok zrážok, vysoké teploty a zhutnené, nepriepustné povrchy v mestách spôsobujú, že pôda rýchlo vysychá, stromy trpia a zeleň odumiera. Výsledkom je prehrievanie sídiel, zhoršená kvalita ovzdušia, strata tieňa a pokles biodiverzity.

Podľa dát SHMÚ Slovensko čelí predlžujúcim sa suchým obdobiam, zníženej zásobe podzemnej vody a častejšiemu výskytu pôdneho sucha. Klimatické zmeny majú zásadný dopad na poľnohospodársku produkciu, najmä na juhu a západe krajiny, kde je pôda najviac vyčerpaná.

„Dôležité je aj vzdelávanie samospráv, verejnosti a projektantov, aby sa mestská zeleň neplánovala ako dekorácia, ale ako zelená infraštruktúra s konkrétnymi klimatickými úlohami.“

Nedostatok zrážok, vyššie teploty a intenzívne slnečné žiarenie vytvárajú podmienky, ktoré vedú k zoslabeniu vegetačného krytu, vysychaniu lúk a pasienkov, a znižujú kvalitu kvetovej ponuky pre opeľovače – predovšetkým včely. Mnohé mestá na Slovensku čelia tomu, že dreviny vo verejných priestoroch odumierajú už po niekoľkých rokoch od výsadby.

„Aj Slovensko čelí čoraz častejším obdobiam sucha, ktoré majú vážny dopad na biodiverzitu, poľnohospodárstvo, aj včelárstvo.“

Príčinou často nie je iba sucho, ale aj nevhodný výber druhov (napr. nepôvodné alebo klimaticky nevhodné dreviny); chýbajúci závlahový režim, najmä v prvých rokoch po výsadbe; poškodenie koreňov počas výstavby a výsadba v nevyhovujúcich podmienkach (napr. do zhutnenej zeminy pri cestách bez priestoru pre korene).

Takéto chyby vedú nielen k plytvaniu verejnými financiami, ale hlavne k strate ekosystémových funkcií, ktoré stromy poskytujú: chladiaci efekt, zachytávanie prachu, viazanie vody, tieň a priestor pre život hmyzu.

Zeleň nie je iba dekorácia, ale klimatický nástroj

V čase klimatických extrémov potrebujeme, aby bola mestská zeleň funkčná, odolná a odborná. To znamená používať druhy, ktoré sú prispôbené suchu a mestským podmienkam; projektovať výsadbu s dôrazom na koreňový priestor, závlahu a údržbu; redukovať spevnené plochy a obnovovať vodný režim územia (napr. zachytávaním dažďovej vody) a dbať na biologickú rozmanitosť – kombinovať stromy, kry a trvalky, ktoré spolupracujú a vytvárajú mikroklimu.



Ilustračná foto: Rameno Horný Čepeň. Autor: Lukáš Klíčo

„Nedostatok zrážok, vysoké teploty a zhutnené, nepriepustné povrchy v mestách spôsobujú, že pôda rýchlo vysychá, stromy trpia a zeleň odumiera.“

Podľa nadšeného včelára zo Se-rede Dávida Bašu znamenajú meniace sa klimatické podmienky skorší začiatok kvitnutia rastlín a stromov, dlhšie obdobia sucha v letnom období. Toto všetko spôsobuje následný problém s potravou včiel v kritickom období, kedy sa liahne dôležitá zimná generácia včiel. Ak včelstvo nemá vhodné podmienky (nedostatok potravy), nedokáže vychovať kvalitnú a početnú zimnú generáciu a šance na prežimovanie sú rapídne znížené. Preto je absolútne kľúčovou výsadba rastlín a drevín, ktoré kvitnú aj v neskoršom období

(jún-august), aby sa zabezpečil prísun dôležitej včelej potravy. Včely citlivo reagujú na zmeny v prostredí – ak vymierajú alebo miznú, často to znamená, že ekosystém je poškodený alebo znečistený. Navyše, včelia kolónia oveľa viac prosperuje v priaznivom prostredí, a práve včelí úľ sa považuje za nesmierne čisté prostredie, nakoľko je včelami neustále ‚dezinfikované‘ propoli-

tlmيا suché obdobia. Ich obnova je jednou z najlacnejších a najefektívnejších foriem klimatickej adaptácie.

Medzi dôležité riešenia patrí obnova remízok a vetrolamov; zmena poľnohospodárskeho hospodárenia na pôde a podpora prirodzených vodných tokov a retenčných opatrení. Sucho a úbytok kvetinovej ponuky má priame dopady aj na včely

„Sucho znižuje množstvo a kvalitu nektáru a peľu, čo vedie k oslabovaniu včelstiev. Navyše, chemizácia a fragmentácia krajiny znižujú ich šance na prežitie. Včelári po celom Slovensku už niekoľko rokov hlásia pokles výnosov medu a zvýšenú úmrtnosť včelstiev.“

Podľa Dávida Bašu sú včely kľúčové pre opeľovanie rastlín, ktoré zabezpečujú úrodu ovocia, zeleniny a semien. Bez nich by mnohé potraviny jednoducho nevznikli. Bežne sa na internete vyskytuje citát Alberta Einstein „Ak vyhynie posledná včela, do päť rokov vyhynie ľudstvo“. Včely prispievajú k biodiverzite a rovnováhe v prírode. My evidujeme včelu medonosnú, ktorá zbiera nektár a premieňa ho na med, avšak existuje aspoň 20 000 známych druhov včiel. Bez nich by mnohé potraviny jednoducho nevznikli. Ak je včelár organizovaný v spolku včelárov, má nárok na štátnu dotáciu za opeľovaciu činnosť, preplatenie určitej sumy za nákup materiálu či zabezpečenie liečiva. Neorganizovaní včelári svoju činnosť vykonávajú sami a nedostávajú podporu od štátu. Včelári čoraz častejšie umiestňujú úle aj do mestských parkov, na strechy budov či školské

dvory. Mnohé mestá podporujú výsadbu kvetín a bylín, ktoré včely milujú, čím sa aktívne podieľajú na ochrane opeľovačov. Dôležité však je, aby táto forma pomoci bola ešte výraznejšia, čo by do budúcnosti zabezpečilo ešte lepšie podmienky pre život včelstiev. Keď v krajine ubúdajú pestré kvety, voda a bezpečné útočiská, včely trpia. Sucho znižuje množstvo a kvalitu nektáru a peľu, čo vedie k oslabovaniu včelstiev. Navyše, chemizácia a fragmentácia krajiny znižujú ich šance na prežitie. Včelári po celom Slovensku už niekoľko rokov hlásia pokles výnosov medu a zvýšenú úmrtnosť včelstiev.

Sucho je tichou hrozbou, ktorá zneviditeľňuje svoju silu. Neprihádza náhle, ale pomaly – cez praskajúcu pôdu, uschnuté stromy a zmiznuté kvety. Ak verejné priestory strácajú zeleň, strácame aj ochranu pred horúčavami, pred znečistením a pred stratou prírody v každodennom živote. vPríležitosti ako Svetový deň životného prostredia alebo Deň boja proti suchu by nemali zostať len symbolmi. Mali by byť výzvou pre všetkých – občanov, samosprávy, projektantov aj politikov, aby sa k verejnému priestoru pristupovalo s rešpektom, znalosťou a víziou.

Funkčná zeleň je dnes najdostupnejšou formou klimatickej adaptácie. Je na nás, či ju dokážeme navrhnúť a udržať tak, aby prežila aj ďalšie desaťročia.

Vysvetlenie pojmov:

- Biodiverzita** - rozmanitosť života na Zemi, vrátane rôznych druhov rastlín, živočíchov, húb a mikroorganizmov
- Fenologické obdobie** - časové úseky v roku, keď sa u rastlín a živočíchov dejú dôležité udalosti, napríklad kvitnutie, naliaťaj, sfarbenie listov alebo migrácia vtákov
- Retenčné opatrenia** - prístupy alebo zariadenia na zachytenie a zadržiavanie vody alebo pevných častíc, čím sa zabráňuje ich odplavovaniu alebo znečisteniu prostredia
- Remízky** - malé pásy stromov alebo kríkov medzi poľami alebo inými pozemkami, ktoré slúžia na ochranu prírody a zvierat
- Vetrolamy** - stromy alebo skupiny stromov, ktoré chránia krajinu pred silným vetrom, čím pomáhajú chrániť pôdu a znižujú eróziu.
- Fragmentácia krajiny** - rozdeľovanie veľkých prirodzených oblastí na menšie časti stavbami, cestami alebo poľnohospodárskymi pozemkami, čo môže ohroziť živočíchy a rastliny

pripravila Daniela Vašková Kasáková

Vznikol na podhubí neistoty v medzivojnovom období. Akou ideológiou je fašizmus a prečo musíme proti nemu bojovať aj dnes?

8. mája 2025 si Sered' pripomenula na Námestí slobody pri Pamätníku oslobodenia 80. výročie konca druhej svetovej vojny v Európe. Tento deň nám má pripomínať ukončenie niekoľkoročného utrpenia vo svete. V kalendári ho značí slovné spojenie Deň víťazstva nad fašizmom. Poďme si teda zodpovedať, aké hodnoty prezentuje fašizmus, na akých základoch vznikol a prečo proti nemu bojovať.

Fascis ako symbol jednoty a moci

Pojem fašizmus pochádza z latinského fascis - zväzok, ktorý predstavuje zväzok prútov so sekerou v strede zviazaný páskou. Tento symbol pochádza z Rímskej ríše a predstavuje silu zvrchovanej úradníckej moci. Tieto zväzky mávali v rukách liktori – telesná stráž rímskych úradníkov. Fašizmus ako ideológia sa vyznačuje tým, že záujmy skupiny sú nad záujmami jednotlivca. Základnými piliermi fašizmu sú hodnoty ako jednota, autorita a povinnosť. Je opakom liberálneho smerovania a demokracie – presadzuje myšlienku silného vodcu, opozíciu utišuje násilím. Autor knihy Fašizmus a historik Jakub Drábik zjednodušene vysvetľuje, že fašisti sú presvedčení, že žijú v upadajúcej a dekadentnej spoločnosti, v období, keď sa hodnoty rozpadávajú a namiesto ľahostajnosti však podľa svojho vlastného presvedčenia bojujú za očistu a nastolení poriadku a novej lepšej spoločnosti.

Fašizmus sa formoval v medzivojnovom Taliansku. Najvýznamnejším predstaviteľom hnutia bol Benito Mussolini. V roku 1919 založil militantné hnutie Fasci di Combattimento, z ktorého neskôr vznikla fašistická strana. Tieto milície sa často dostávali do potýčok a Mussolini týmto spôsobom stupňoval napätie v krajine. Sľuboval, že ak moc zveria jemu, nastolí poriadok. Svoju

moc v štáte Mussolini upevnil tzv. „pochodom na Rím“ 22. októbra 1922, keď nastolil diktátorský režim v Taliansku. Začal sa označovať ako duce - vodca. Nástup fašizmu bol jedným z mnohých náznakov, že sa demokratické zriadenia v rôznych štátoch po prvej svetovej vojne neudržia. Ľudí sužovali politické a ekonomické krízy a hrôzy z prvej svetovej vojny. A tak v Španielsku po občianskej vojne medzi fašistami a republikánmi nastupuje vláda Francisca Franka, ktorému v bojoch pomohol ako Mussolini, tak Nemecko na čele s Hitlerom. Táto ideológia sa dostala aj na Slovensko.

Slovenský štát a klérofašizmus

Prvá Československá republika to v novom povojnovom svete nemala jednoduché. Čelila spoločenským rozdielom medzi českými a slovenskými územiami. Na Slovensko chodili pracovať českí vzdelanci – doktori, úradníci a učitelia, keďže slovenské obyvateľstvo nemalo zatiaľ taký prístup k vzdelaniu ako to české. Slovenské územie bolo predovšetkým agrárne. Zároveň si susedné krajiny robili územné nároky, napríklad Maďarsko v krátkom konflikte, ktorý poznáme ako Malú vojnu. Najväčším krokom k rozpadu prvej spoločnej republiky však bola Mníchovská dohoda, označovaná ako dohoda o nás bez nás. 30. septembra 1938 predstaviteľia Francúzska, Veľkej Británie, Talianska a Nemecka sa dohodli na odstúpení českého pohraničného územia Sudety nacistickému Nemecku. Krátko na to v Čechách vznikol Protektorát Čechy a Morava a napokon vznikol Slovenský štát v marci roku 1939 na čele s Hlinkovou slovenskou ľudovou stranou a prezidentom sa stáva Jozef Tiso. Pre slovenský štát je typická ideológia klérofašizmu. V skratke povedané, fašistické princípy sa uplatňujú pri vedení štátu pričom sa opierajú o katolícke tradície.



foto: Iveta Tóthová

Je fašizmus a nacizmus to isté?

Často sa pojmy fašizmus a nacizmus zamieňajú. Oba smery majú spoločné črty, ako napríklad formovanie moci okolo silného vodcu (duce v Taliansku a v Nemecku führer) a totalitné riadenie štátu, presadzujú silné nacionálne cítenie, majú svoje militantné spolky. Najvýraznejší rozdielom okrem vzniku v rôznych krajinách je hlavne fakt, že nacizmus je ideovo agresívnejší a zameriava sa na vytvorenie lebensraum - životného priestoru pre čistý nemecký národ a zameriava sa na rasovú čistotu a genocídu proti Židom a nežiaducim etnikám a skupinám. Aj fašizmus v Taliansku mal tendencie obnovenia zašlej slávy Rímskej ríše, avšak na prvom mieste bolo zastrešenie moci a vytvorenie silného Talianska.

Tieň fašistických myšlienok

V súčasnosti sa často niektoré razantné výroky označujú ako fašistické. Stretávame sa s nadužívaním slova fašizmus alebo fašista. Ak sa človek lepšie zamyslí, tak si uvedomí, že napríklad slovné spojenie liberálny fašizmus sa navzájom vylučuje, keďže fašizmus ako ideológia práve popiera akékoľvek slobody, ktoré liberalizmus naopak podporuje a opiera sa o ne. Na druhej strane by sme si však mali pripomínať význam

pojmu fašizmus. Svet momentálne sužujú vojny, ako tá na Ukrajine alebo na Blízkom východe, s čím sa spája aj nelegálna migrácia a problematika začleňovania prisťahovalcov či ich regulácia. A práve na takomto podhubí rástol fašizmus aj predtým. Dnes vidíme na viacerých volebných výsledkoch vo Francúzsku alebo v Nemecku, že narastá obľúbenosť politických strán s krajne pravicovým zmyslaním podobným práve fašizmu. Aj výroky slovenských politikov dokážu byť na hrane. Otázne je, či tieto reči sú iba populistické, alebo majú reálny politický zámer.

Použité zdroje:
DAMANKOŠ, Marián: Svetové dejiny III. Prehľad dejín 20. storočia, Euro-litera 2005
LACKO, Martin: Slovenská republika 1939-1945, Perfekt 2008
DRÁBIK, Jakub: Čo je to fašizmus, In: https://dennikn.sk/blog/176563/co-je-to-fasizmus/
Fašizmus, In: https://referaty.aktualita.sk/fasizmus/referat-27134
Benito Mussolini a nástup fašizmu, In: https://referaty.aktualita.sk/benito-mussolini-a-nastup-fasizmu/referat-22398

Ďalej odporúčam na prečítanie:
LACKOVÁ, Elena: Narodila som sa pod šťastnou hviezdou, Brak 2023
DRÁBIK, Jakub: Fašizmus, Premedia 2019

Michala Gálová



pplk. v. v. Ing. Ondrej Urban, Zväz vojakov SR – klub Sered'

Tento rok uplynulo už 80 rokov od konca 2. svetovej vojny v Európe a víťazstva nad fašizmom. 22.11. 2004 vyhlásilo Valné zhromaždenie OSN 8. a 9. máj za Dni spomienok a zmierenia na počesť všetkých jej obetí. V Seredi sme si koniec tohto najrozsiahlejšieho konfliktu v dejinách ľudstva pripomenuli dôstojným pietnym aktom. Dotkol sa 61 štátov na 5 kontinentoch, ktoré do svojich armád zmobilizovali viac ako 127 miliónov ľudí. Podľa najhorších odhadov pripravil o život až 80 miliónov ľudí. Rozpútali ho Nemecko, Taliansko a Japonsko, ktoré sa usilovali o získanie nových území. Svoje nároky ospravedlňovali rasovou nadradenosťou. Proti nim stálo Francúzsko a Veľká Británia, v roku 1941 sa k nim pridal Sovietsky zväz a Spojené štáty americké. Sovietsky zväz sa podieľal na rozpútaní vojny proti Poľsku, ale nakoniec rozhodujúcim dielom prispel k porážke nacistického Nemecka aj Japonska. Po boku mocností sa vojny zúčastnili ďalšie štáty, pričom ich občania, ako napríklad Slováci, často bojovali na oboch stranách. Masové letecké bombardovanie a použitie raketových striel zmazalo rozdiel medzi zázemím a frontom. Spolu s hromadným vyvražďovaním Židov, Rómov, homosexuálov, telesne postihnutých aj politických odporcov v koncentračných táboroch viedlo k tomu, že počet civilných obetí aj niekoľkonásobne prevýšil počet padlých vojakov. V bývalom Československu sa počet mŕtvych odhadoval na 365 000, pričom

až 340 000 z nich tvorili civilné obete. Za začiatok 2. svetovej vojny v Európe sa považuje 1.9.1939, kedy Nemecko a Slovenský štát ako jeho spojenec napadli Poľsko. Na ázijskom bojisku Japonsko 7.7.1937 napadlo Čínu. Niektorí historici však považujú za začiatok vojny vpád Japoncov do Mandžuska 19.9.1931. Aj názory na dátum jej skončenia sa rôznia. Nemeckí predstavitelia podpísali kapituláciu so západnými Spojencami 7.5. v Remeši. Akt sa opakoval 8.5.1945 v Berlíne a kapitulácia nadobudla platnosť 9.5.1945, ale v Čechách a na Morave niektoré nemecké jednotky bojovali až do 12.5.1945. Japonskí predstavitelia podpísali bezpodmienečnú kapituláciu až 2.9.1945. Kapitulácii predchádzalo použitie dvoch atómových bomb zo strany USA a blesková porážka Japoncov v Mandžusku Červenou armádou.



Bc. Miroslava Sabová Dudášová, poslankyňa MsZ Sered' za volebný obvod č.2, miroslava.dudasova@yahoo.com

Pred 80 rokmi sme si povedali: „nikdy viac“. Dnes musíme priznať, že nešlo o definitívnu porážku fašizmu, ale o jeho pozastavenie. Fašizmus sa opäť vkráda do európskej reality – v polarizácii spoločnosti, v hľadaní nepriateľa medzi občanmi a v potláčaní občianskej spoločnosti. Je desivé vidieť slovenského premiéra oslavovať výročie konca vojny v Moskve, zatiaľ čo ruské sily útočia na nášho ukrajinského suseda – krajinu kľúčovú pri oslobodzovaní Serede. Oslavovať víťazstvo nad fašizmom v Rusku, ktorého jednotky zhadzujú bomby aj počas príméria, nie je len diplomatické faux pas.

Je to zrada hodnôt, za ktoré milióny Európanov položili životy. Zároveň naši vládni predstavitelia označujú časť občanov za „menej hodných“. Organizácie pomáhajúce LGBTI+ osobám či ľuďom so zlým psychickým zdravím čelia systematickým útokom. História nás učí, že mladí aktívni ľudia boli vždy trňom v oku totalitných režimov. Za Tisovho štátu, počas komunistickej totality a žiaľ, aj dnes. Mimovládny sektor, ktorý podporuje občiansku angažovanosť mládeže a kritické myslenie, takisto čelí bezprecedentným útokom. Vláda vysiela jasný signál: „Prestaňte s aktivizmom, alebo vám to ešte sťažíme.“ Pred 80 rokmi sme sľúbili, že už nedopustíme prenasledovanie skupín obyvateľstva. Tento sľub sa však rozplýva pred našimi očami. Spomínam si na slová Evičky Mosnákovej, preživšej holokaustu, ktorá nám tesne pred svojou 90-tkou v KC PRIESTOR rozprávala príbeh o odvážnej Seredi. Hovorila o tom, ako sa niekoľko obyvateľov mesta postavilo vlaku odvážajúcemu ľudí do koncentračných táborov. So slzami hovorila, aká je hrdá na malé mesto, ktoré našlo odvahu konať. Fašizmus nebol porazený navždy, iba pozastavený. Je našou zodpovednosťou zabrániť jeho návratu. Verím slovám pani Mosnákovej. S prípustou dúhovou stužkou ako symbolom rešpektu a láskavosti verím, že sme odvážne mesto – Sered', ktorá drží spolu a zastane sa tých, na ktorých politici útočia.



Patrik Eckert, člen Kultúrnej komisie pri MsZ v Seredi

Diskusia o totalitných režimoch nie je len otázkou minulosti, ale stále aktuálnou výzvou. Ako

mladá generácia musíme chápať, že sloboda, ktorú dnes považujeme za samozrejmu, je výsledkom bolestivých dejinných udalostí, ktoré si treba pripomínať – napr. aj kladením vencov pri pamätníkoch. Fašizmus, ako presne popisuje článok, je ideológia opierajúca sa o autoritu, potláčanie opozície, a nahrádzanie individuálnej slobody záujmom štátu. To, že aj u nás sa v minulosti objavili viaceré aspekty fašizmu je historická realita, s ktorou sa musíme vyrovnávať. Slovné spojenie „klérofašizmus“ nie je nevyhnutne mylné, ako označenie vládnuceho režimu počas 1. Slovenskej republiky, ale je ideologicky zaťažené a v súčasnej dobe nadužívané v publicistickom i politickom kontexte, čo môže vo výsledku ohýbať chápanie jednotlivých udalostí a osobností. Tento režim však možno jednoznačne označiť ako nacionálne autoritársky štát, ktorý bol ideovo a politicky závislý od nacistického Nemecka a niesol viaceré prvky totalitného zriadenia. Zároveň však považujem za potrebné upozorniť, že tento režim nebol jediným totalitným režimom, ktorý Slovensko zažilo. Po roku 1948 sa moci chopil komunistický režim – a podobne ako fašizmus, aj on staval na potlačení slobody, ideologickej indoktrinácii a politickom prenasledovaní. Dnes čelíme opakovaniu rétoriky z oboch táborov. V prostredí neistoty a polarizácie sa opäť ozývajú hlasy, ktoré relativizujú historické fakty, spochybňujú význam demokracie a ponúkajú jednoduché riešenia cez silu a rozdelenie. Vzdelávanie, kritické myslenie a historická pamäť sú preto kľúčové. Nejde o to, kto mal „väčšiu“ vinu – ide o to, aby sme žiaden typ totality už nikdy nepripustili. Pamätné dni majú význam len vtedy, ak sa z nich dokážeme poučiť a porozumieť im. Až keď si priznáme zlyhania všetkých strán, môžeme hovoriť o skutočnom zmierení. Naša minulosť nie je čiernobiela – o to viac nás zaväzuje premýšľať nad jej dôsledkami. Vážme si slobodu, pretože dejiny ukazujú, ako rýchlo môže byť ohrozená. Sloboda totiž nie je trvalý stav, ale neustály proces, ktorý si vyžaduje zodpovednosť, odvahu aj pamäť.

Seniori, pozor na podvodníkov! Bud’te opatrní a nedajte sa oklamať

Polícia opakovane upozorňuje na narastajúci počet podvodov a krádeží, ktorých obeťami sú ľudia vo vyššom veku. Seniori, ktorí sú osamelí a menej zorientovaní, sú aj často dôverčiví, sa preto stávajú ľahkou korisťou prefikáných páchatelov. Tí využívajú rôzne manipulatívne praktiky, aby získali prístup k ich peniazom alebo cennostiam.

Podvodníci sú presvedčiví

Aby sa predchádzalo podobným trestným činom, Policajný zbor SR už niekoľko rokov systematicky realizuje preventívne aktivity zamerané na ochranu seniorov. Okrem pravidelných prednášok na verejných podujatiach alebo v kluboch dôchodcov či denných centrách, preventisti spolu s poštovými doručovateľmi osobne navštevujú aj domácnosti. V roku 2024 to bolo približne 600 návštev v domácom prostredí. Komunikovali s viac ako 5 700 seniormi po celom Slovensku. Napriek týmto snahám sa podvodníkom stále darí obchádzať dôveru starších občanov.

Alarmujúce čísla

Podľa Ministerstva vnútra SR bolo v roku 2024 zaznamenaných 125 prípadov telefonických podvodov na senioroch, pričom škody dosiahli sumu 1 530 000 eur. V porovnaní s rokom 2023, keď bolo zaznamenaných až 186 prípadov a škody presiahli 2,2 milióna eur, ide síce o mierne zníženie, no problém pretrváva. Za prvé tri mesiace roku 2025 už eviduje polícia 47 prípadov s celkovou škodou 572 000 eur.

Základné pravidlá:

1. Dôverujte, ale preverujte!
2. Nevypúšťajte cudzie osoby do svojho bytu alebo domu
3. Nezostávajúce s neznámymi osobami osamote
4. Majte na viditeľnom mieste dôležité kontakty – napríklad čísla príbuzných, štátnej polície (158) alebo mestskej polície (159)

Modelové situácie: ako sa ubránite trikom podvodníkov

Telefonát od „syna, dcéry, vnukov, lekára či policajta“: Zazvoní vám telefón a volajúci sa predstaví ako váš blízky, ktorý nutne potrebuje požičať peniaze – údajne na operáciu, opravu auta či iný naliehavý problém. Neskôr k vám pošle po peniaze cudzinca.

Riešenie: Okamžite zavolajte skutočnému príbuznému (či ďalšiemu rodinnému príslušníkovi) a overte si situáciu. Nikdy neodovzdávajte peniaze cudzím osobám!

Falošný známy na ulici: Nieкто vás osloví na ulici s tým, aby ste mu ukázali cestu do nemocnice. Následne vás úpenlivo prosí, aby ste mu požičali peniaze na zaplatenie operácie pre jeho známeho alebo príbuzného, ktorý mal ťažkú nehodu a leží v nemocnici vo vážnom stave a ako zálohu vám ponúkne peniaze v inej mene.

Riešenie: Nepristupujte na takúto požiadavku. Vyhýbajte sa komunikácii s neznámymi osobami. Nesúhlaste s výberom peňazí pre cudzie osoby zo svojich osobných účtov alebo bankomatu.

Výhra, ktorú ste nikdy nezískali: Nieкто zazvoní pri vašich dverách a tvrdí, že vám prišiel odovzdať výhru alebo vám nieкто telefonicky oznámi, že ste sa stali výhercom.

Riešenie: Nevypúšťajte neznáme osoby do svojich príbytkov. Neprejavte záujem o vyplatenie výhry. Cez telefón nikdy neposkytujte svoje osobné údaje alebo údaje o rodinných pomeroch. Majte na pamäti, že žiadna spoločnosť nevypláca peňažné

výhry v hotovosti prostredníctvom svojich zamestnancov alebo prostredníctvom telefonátov, či iných osôb.

„Zamestnanec“ plynárni, elektrárni alebo sociálky: Osoba sa vydáva za pracovníka inštitúcie a tvrdí, že potrebuje odčítať stav merača, vyplatiť preplatok alebo upraviť dôchodok.

Riešenie: Požiadajte o preukaz totožnosti, volajte na oficiálnu infolinku alebo kontaktujte príbuzných. Nikdy neostávajúce s týmito osobami sami. Nevyberajte peniaze pred neznámymi osobami a tiež nenechávajte cudzie osoby vo vašich príbytkoch osamote.

Tovary „so zľavou“: Podvodníci ponúkajú na predaj rôzne výrobky – hrnce, zdravotnícke pomôcky či náradie – s „neuveriteľnými“ zľavami alebo darčekom zdarma.

Riešenie: Nepúšťajte ich dnu, nič nekupujte bez porady s príbuznými. Tovar môže byť predražený, nefunkčný alebo falošný.

Pozvánky na večere či darčkové podujatia: Spoločnosti Vám sľubia darčeky, výlety, jedlo zdarma alebo zľavy. Realita je iná – psychologický nátlak, manipulácia a nútenie ku kúpe.

Riešenie: Preverte si, o akého organizátora ide. Ak máte pochybnosti, na ponuku nereagujte. Na takéto podujatia nechodte sami, neodovzdávajte osobné údaje ani doklady. Nereagujte na darčeky, nezabudnite, že nikto Vám nič zadarmo nedá. Nekupujte tovar len preto, lebo je lacný. Ak sa tak predsa len rozhodnete, dôkladne si preštudujte zmluvu, trvajte na vystavení dokladu o kúpe a záručného listu. Ak sa necítite komfortne, okamžite kontaktujte políciu. Máte právo od zmluvy aj odstúpiť do 15 dní, no len s dokladom o kúpe.

Čo robiť, ak sa niečo z uvedeného stane?

Zachovajte pokoj a rýchlo konajte. Snažte sa zapamätať čo najviac detailov – výzor osoby, oblečenie, spôsob reči, auto, ktorým odišli (farba, značka, evidenčné číslo). Okamžite kontaktujte rodinu a políciu na čísle 158 alebo 159.

Forma pomoci

Ministerstvo vnútra SR vydalo brožúru Desatoro seniorov, ktorá obsahuje konkrétne prípady podvodov a rady, ako sa brániť. Navyše, bola vytvorená webová stránka www.desatoroseniorov.sk, kde si môžete pozrieť videá inšpirované skutočnými príbehmi oklamáných seniorov. Tieto materiály odporúčame pozerať opakovane spolu so svojimi dospelými deťmi, vnukmi, s priateľmi a známymi.

Záver

Milí seniori, vaša dôvera je cenná, no nie každý má čisté úmysly. Dnešný svet je plný nástrah, ale s trochou obozretnosti a pomocou svojich blízkych sa im môžete účinne vyhnúť.

Pamätajte si – radšej dvakrát preveriť, ako raz ľutovať. Pomáhajme si navzájom a ochráňme tých, ktorí nás celý život chránili. Za podvodníkmi sa môže skrývať úsmev, ale ich cieľom je zisk – nie vaše dobro.

Iveta Tóthová

Správa majetku
Sered', s.r.o. ponúka

turistickú ubytovňu
na krátkodobé
ubytovanie.

Viac informácií na
sms.konatel@gmail.com

Letné tábory pre deti

Letné prázdniny sa pomaly blížajú a pre rodičov vyvstáva každoročná otázka: kam s deťmi? Našťastie, aj tento rok sa v Seredi a okolí organizuje viacero zaujímavých denných i pobytových táborov. Mestská polícia tento rok tábor neorganizuje. Futbalový kemp tento rok nebude.

Základná škola J. A. Komenského
Organizuje tábor v troch turnusoch:
1. turnus: 30.6. – 4.7.
2. turnus: 7.7. – 11.7.
3. turnus: 14.7. – 18.7.
Viac informácií nájdete na edupage školy alebo osobne v škole.

Kempingáčik
1. turnus: 21.7. – 25.7.
2. turnus: 28.7. – 1.8.
Informácie: 0903 934 506

Mesto Sered' v spolupráci s MO SR a ZMOS – Pobytový tábor ZDARMA
Termín: 3.8. – 9.8.
Miesto: Rekreačné zariadenie Trnavá Hora pri Žiari nad Hronom

Je určený deťom vo veku od 8 do 13 r. s trvalým pobytom v Seredi, ktoré pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia, z rodín poberajúcich dávky v hmotnej núdzi, ako aj deti z viacdetných rodín či rodín s jedným rodičom.
Informácie: 0918 450 853

Skauti
Termín: 2.7. – 19.7.
Informácie: 0911 144 686



Základná škola J. Fándlyho
Organizuje tábor v dvoch turnusoch:
1. turnus: 30.6. – 4.7.
2. turnus: 7.7. – 11.7.
Viac informácií nájdete na edupage školy alebo osobne v škole.

Life is Perfect Kemp
Termín: 28.7. – 1.8.
Otvorený pre všetky deti o d 5 rokov
Informácie: 0905 408 222

Rehoľné sestry na Dolnočepenskej ulici
Termín: 30.6. – 4.7.
Informácie: 031 789 2204

Cirkevná Základná škola sv. Cyrila a Metoda
Organizuje tábor v dvoch turnusoch:
1. turnus: 30.6. – 4.7.
2. turnus: 18.8. – 22.8.
Viac informácií nájdete na edupage školy alebo osobne v škole.

Rybársky tábor
Termín: 23.7. – 27.7.
Prioritne určený pre deti rybárskeho krúžku
Informácie: 0904 103 359

Iveta Tóthová

Do základných škôl nastúpi takmer dvesto prvákov, materské školy ešte počty neuzatvorili

Zápisy do prvých ročníkov základných škôl v Seredi sú úspešne ukončené. Školy sa už teraz pripravujú na príchod nových žiakov v školskom roku 2025/2026. Pokračovať budú v zabehnutej výučbe a aktivitách, niektoré z nich zároveň chystajú zaujímavé novinky.

ZŠ J. Fándlyho: 75 prvákov
Základná škola, ktorú aktuálne navštevuje 725 žiakov, prijme do prvých ročníkov 75 detí. Riaditeľka Renáta Šidlíková označila zápis za úspešný. V budúcom šk. roku otvorí škola aj jednu triedu s rozšíreným vyučovaním anglického jazyka. Pokračovať budú ekologické aktivity v rámci projektu Zelená škola so zameraním na vodu. Učiteľia sa budú pripravovať na vstup do kurikulárnej reformy, posilní sa podporný tím a čakajú ich aj výmenné pobyty so ZŠ Tišov. Významnou výzvou bude debarierizácia školy.

ZŠ J.A.Komenského: 66 prvákov
Školu, ktorú vedie riaditeľka Pavlína Krivosudská, v súčasnosti navštevuje 593 žiakov. V šk.roku 25/26 do nej

pribudne 66 prvákov. Škola bude aj naďalej pokračovať v reforme vzdelávania, ktorá kladie dôraz na rozvoj kľúčových kompetencií. Významným pilierom je výučba anglického jazyka už od 1. ročníka – deti sa s jazykom zoznamujú hrou a prirodzenou formou. Vytvárajú si pozitívny vzťah k učeniu a budujú komunikačné zručnosti. Vyučovanie sa nesie v duchu moderných metód a individuálneho prístupu, cieľom je pripraviť žiakov na výzvy 21. storočia, rozvíjať ich tvorivosť, kritické myslenie, jazykovú gramotnosť a praktické zručnosti využiteľné v reálnom živote.

Cirkevná ZŠ: 44 prvákov
Cirkevnú základnú školu aktuálne navštevuje 289 detí. Riaditeľka Monika Kroláková potvrdila, že v budúcom školskom roku do školy nastúpi 44 prvákov. Čaká ich moderné vzdelávacie prostredie so zameraním na hodnoty, tvorivosť, kritické myslenie a akceptovanie jedinečnosti každého dieťaťa. Učenie je na škole kreatívne a zábavné. O deti sa stará skúsený tím pedagógov, školský psychológ a špeciálny pedagóg.

Špeciálna ZŠ: počet prvákov sa určí neskôr
SZŠ aktuálne navštevuje 55 žiakov s rôznymi stupňami mentálneho postihnutia. Riaditeľka Jarmila Žilecká vysvetľuje: „Na našej škole klasický zápis do 1. ročníkov nie je, preto zatiaľ nevieme, koľko žiakov k nám nastúpi. Po zápisoch v ZŠ absolvujú niektoré deti diagnostické psychologické a špeciálno-pedagogické vyšetrenia a ak bude preukázané u detí mentálne postihnutie, začnú sa hlásiť k nám“. Čo čaká našu školu v novom šk. roku? Bude pokračovať vo viacerých projektoch zameraných na zdravie, prevenciu, recykláciu a digitálne vzdelávanie. Významným podujatím bude IX. ročník okresnej súťaže žiakov v stolnom tenise.

Základná umelecká škola: ZUŠ navštevuje 657 žiakov. Počet novoprijatých v čase našej uzávierky ešte nebol známy, nakoľko sú zápisy v plnom prúde. Riaditeľka Dagmar Šajbidorová vysvetlila: „Prihlásení žiaci budú prizvaní na talentové skúšky, ktoré sa budú konať v dňoch 22.5.- 26.5.2025,

až po ich úspešnom absolvovaní s ohľadom na personálne a priestorové zabezpečenie vydáme rozhodnutie o prijatí žiakov na štúdium.“ V novom školskom roku sa pripravujú tradičné podujatia ako Artparáda či Dotyky s umením. Škola plánuje rozšírenie komornej hry, a to založením súboru bicích nástrojov New beat ensemble a žiackeho big bandu, rozšírenie školského speváckeho zboru Kveton a ďalšie.

Materské školy: rozhodnutia až v júni
Materské školy zatiaľ konkrétne počty prijatých detí neuviedli. Beata Lukáčová, riaditeľka z MŠ D.Štúra a elokovaných pracovísk uviedla, že pravdepodobne prijímajú všetky deti, ktoré budú spĺňať podmienky pre prijatie. V tomto školskom roku navštevuje materskú školu celkom 253 detí. Aj Katarína Šuran, riaditeľka z MŠ Komenského a elokovaných pracovísk potvrdila, že tak ako minulé roky, rozhodnutia o prijatí/neprijatí sa budú písať až v júni. Momentálne MŠ navštevuje 244 detí.

Iveta Tóthová

Výročie úmrtia Stanislava III. Thurza

Pred 400 rokmi 1. mája 1625 zomrel počas liečenia v piešťanských kúpeľoch zemepán Serede, uhorský palatín a spišský župan, gróf Stanislav III. Thurzo. Pochovaný je v Kostole sv. Jakuba v Levoči.

Bol najstarším synom Alexeja II. Thurzu a Barbory Zrínskej. Narodil sa 24. júla 1576 v Bojniciach. Rodičia ho vychovávali podľa zásad: poznať pravdu, dobre žiť a správne hovoriť. Stanislav bol veľmi rozhladený a vzdelaný muž. Základné vzdelanie získal od svojich domácich vychovávateľov. Neskôr pokračoval v štúdiách v nemeckom Augsburgu a potom dva roky na chýrnych univerzitách v Padove, Bologni a Sieni, kde študoval právo. Okrem latinčiny, nemčiny, maďarčiny ovládal aj taliančinu a slovenčinu. Závažné rodinné dôvody mu nedovolili pokračovať v štúdiách. V roku 1594 mu ako osemnásťročnému zomrel otec a mladý Stanislav musel prerušiť štúdiá a vrátiť sa domov spravovať zdedené majetky. V roku 1598 zdedil po Anne Salmovej, vnučke Alexeja I. Thurzu panstvá Hlohovec a Šintavu, ktorú si zvolil za svoje hlavné sídlo. Jeho brat Mikuláš zdedil Bojnice a Krištof Spiš. Po smrti bratov ich získal Stanislav, po Mikulášovi v roku 1609 a Krištofovi 1614.

V roku 1598 sa oženil sa s Annou Rozáliou (Anna Rosina), rodenou Liszty z Kitsee, s ktorou mal piaticich synov, Pavla (1601), Štefana (1607), Stanislava IV. (1607 - 1627), Adama (1610 - 1635), Michala (1615 - 1636) a tri dcéry Annu, Alžbetu a Evu (1613-1627). Známe sú mená len ôsmych detí, čo nevylučuje, že ich mohlo byť viacje, ale vzhľadom na vysokú úmrtnosť v detskom veku, sa ich mená nezachovali. Dcéra Eva sa ako 13-ročná vydala za zemana Štefana Pogránya zo Zemiánskych Sadov a zomrela ako 14-ročná pri pôrode prvého dieťaťa. Údajne jej matka zakázala babici, aby jej pri pôrode pomohla. To by svedčilo o tvrdej až krutej povahe jej matky Anny Rozálie. Tá sa násilne správala



Portrét. Zdroj: wikipedia.org

aj k svojim slúžkam a poddaným. Raz sa jednej slúžke, Magdaléne z Kajalu, po bitke podarilo ujsť zo šintavského hradu do Serede, kde ju drábi chytili a predviedli na hrad pred Annu Rozáliu. Tá ju potom drasticky umučila. To bolo podnetom pre palatína Mikuláša Esterházyho, aby nariadil vyšetrovanie jej zločinov. Boli jej dokázané viaceré násilnosti, dokonca aj vraždy, za čo ju súd, aj keď bola šľachtičná, odsúdil na stratu hlavy a majetku. Dokázalo sa jej celkom 12 obetí, medzi nimi boli malé deti, ženy aj muži. Vinníčku nepopravili, dostala milosť od cisára Ferdinanda III., v čom jej pomohli vplyvní príbuzní na panovníckom dvore. Stanislav viedol vojenský život. Zúčastnil sa na mnohých bojoch proti Turkom. Zachovával vernosť Habsburgovcom a nepridal sa na stranu protihabsburských povstaní, a to napriek tomu, že Thurzovci patrili začiatkom 17. storočia k hlavným predstaviteľom nekatolíckej šľachty a protihabsburského stavovského odboja. Stanislav III.

aj napriek tomu, že bol evanjelikom, sa nepridal na stranu povstania Štefana Bočkaja. Z jeho strany išlo o účelové rozhodnutie. Nechcel stratiť priazeň cisára, a s tým spojené politické výhody. Preto vstúpil do služieb arcivovodu Mateja, brata cisára Rudolfa II. Keď arcivovodu korunovali za kráľa Mateja II., Stanislav niesol na korunovácii krajinskú zástavu, ktorá bola potom uložená na šintavskom hrade. V roku 1621 sa zúčastnil ako cisárov povereník na mierovom rokovaní s Gabrielom Bethlenom. Dosiahol viaceré vysoké dvorské funkcie. Zastával funkciu kráľovského komorníka, hlavného kráľovského pohánika, bol krajinským hlavným kapitánom a v roku 1622 sa stal palatínom. Vyhral tesným pomerom hlasov pred svojím ambicióznym rivalom Mikulášom Esterházym. Palatín bol v Uhorsku najvyšší krajinský hodnostár, zástupca kráľa v jeho neprítomnosti.

Stanislav Turzo sa ako evanjelik staral o rozvoj školstva. Založil knižnice, v Hlohovci evanjelické gymnázium a podporoval študentov na štúdiách vo Wittenbergu. V roku 1622 zvolal do Šintavy evanjelickú synodu, ktorá je známa aj pod názvom Šintavské konzistórium.

Stanislav III. Thurzo si dlho palatínskej hodnosti neužil. V staršom veku ho trápili rôzne reumatické choroby, na čo mal vplyv aj jeho život, neustále cestovanie za povinnosťami.

Tri roky po zvolení za palatína, ako 49-ročný odišiel na liečenie do Piešťan. Tu ho 1. mája roku 1625 zastihla smrť. Zanechal po sebe rozsiahly majetok, ktorý zdedili jeho vdova a deti. Nie však nadiľho, smrťou najmladšieho bezdetného syna Michala v roku 1636 vymierajú Thurzovci po meči a majetok prevzala kráľovská komora (vtedajší štátny majetok). Neskôr bol rozsiahly majetok rozdelený medzi viaceré šľachtické rodiny, napr. Mikuláš Esterházy získal Šintavské panstvo a hrad najprv do zálohu v roku 1639 a potom do držby v roku 1642.

Stanislava III. Thurza ako dedičného spišského župana pochovali v Kostole sv. Jakuba v Levoči, kde sa dodnes nachádza jeho renesančný epitaf z niekdajšej tumbly, okolo ktorej stála maľovaná kovová mreža.

Veľkolepý pohreb sa konal v Levoči až 12. januára 1626. Smútočné obrady trvali šesť hodín a po nich nasledovala smútočná hostina pre urodzených hostí. To nebolo pri šľachticoch nič neobvyklé, že sa pohreb konal až po takom dlhom čase. Na pohreb bolo potrebné zvolať pozostalú rodinu a príbuzných, ako aj magnátov z celej krajiny.

Jeho význam nielen pre Sereď, ale aj celé Šintavské panstvo bol v tom, že podporoval trhy, obchod, rozvoj remesiel, sociálne svojich poddaných, ktorých domy postihla nejaká pohroma (požiar, povodeň, rabovanie vojsk). Na svojom panstve poskytoval poddaným aj mýtné úľavy. Ďalej podporoval školstvo a vzdelanosť. Vo Vlčkovciach povolil, aby sa tam usídlili habáni, ktorí utiekli z Moravy. Títo boli zručnými remeselníkmi.

Stanislav III. Thurzo po roku 1600 prestaval pôvodne stredoveký hrad Šintava na vtedy modernú protitureckú pevnosť. Zasypal stredoveké priekopy, aby rozšíril areál hradu do vonkajšieho prostredia. Postavil ďalšie budovy tzv. vonkajšieho hradu, ktoré obkolesovali nové opevnenie so štyrmi bastiónmi a vodnými priekopami. Stopy priekop sú vidno v Zámockom parku v Sereďi najmä za amfiteátrum. Aj dnešný kaštieľ ako pozostatok hradu pochádza z jeho čias. Nedávno zrekonštruovaný kamenný portál a prejazd dal vybudovať Stanislav Thurzo. Stalo sa tak po tom, ako zamurovali starší prejazd pri bastióne, ktorý už komunikačne nevyhovoval. Okrem toho dal z kamenných kvádrov postaviť novú studňu, ktorá je na nádvorí kaštieľa dodnes.

Mgr. arch. Rastislav Petrovič

SEREDSKÉ NOVINKY. Vydáva Správa majetku Sereď, spol. s r.o., Námestie republiky 1176/10, 926 01 Sereď, IČO: 46439773. ISSN 1338-869X. Registrované na MK, evidenčné číslo: 3405/09. Ročník 22, č. 6, 2025, vychádza v náklade 7000 ks. Zodpovedný redaktor Ing. Zuzana Slahučková, zuzana.slahuckova@sered.sk, Redakčná rada: RNDr. PaedDr. Bc. Daniela Vašková Kasáková, LL.M., Mgr. Ružena Scherhaufarová, Lukáš Klčo, Mgr. Michala Gálavá, Ing. Zuzana Slahučková. Grafika: Roman Koprda, Tlač: Polygrafické centrum, s.r.o., Palisády 33, 811 06 Bratislava, Distribúcia: Slovenská pošta, a.s., Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica 1. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky skrátiť a štylisticky upraviť. Príspevky: seredskenovinky@sered.sk.

KULTÚRA V SEREDI

JÚN 2025

DOM KULTÚRY

6.6.	PIA	HUDOBNÝ PIATOK SKUPINA GOCNOG. HUDOBNÝ HOST SKUPINA METALLON	19:00 DKAFFE
11.6.	ST	SADENÍM RASTIEME KURZ SADENIA (NIELEN) PRE DETI	17:00 BANKETOVÁ SÁLA DK
11.6.	ST	DENNÍK ANNY FRANKOVEJ DIVADELNÉ PREDSTAVENIE ŽIAKOV GVMS	19:00 DIVADELNÁ SÁLA
21.6.	SO	JARMOČNÝ VEČER V AMFIKU NA SRDCI MI HRAJ – KONCERT, MAJSELF, ŠORTY, ALYA	19:00 MESTSKÝ AMFITEÁTER

MESTSKÉ MÚZEUM - FÁNDLYHO FARA

7.6.	SO NE	VÍKEND OTVORENÝCH PARKOV A ZÁHRAD. 17.ROČNÍK. • 7.6. 10:00 – 15:00 FÁNDLYHO NEKVITNÚCA JABLOŇ – HISTÓRIA FARY A ZÁHRADY • 7.6. 16:00 – 18:00 PREDNÁŠKY: MGR. RÓBERT DAŇO, PHD. A PANI MÁRIA DIKOVÁ • 8.6. 16:30 – 17:30 DIVADLO TEATRO NELINE – TRI PRASIATKA	MÚZEJNÁ ZÁHRADA
18.6.	ST	SEREDSKÁ FAREBNÁ PALETA VÝSTAVA POTRVÁ DO 31.08.2025	POČAS OTVÁRACÍM HODÍN MESTSKÉ MÚZEUM
27.6.	PIA	VÝTVARNÝ WORKSHOP SEREĎ HISTORICKÝ PORTRÉT. POD VEDENÍM AKAD.MALIARKY	POČAS OTVÁRACÍM HODÍN MESTSKÉ MÚZEUM
28.6.	SO	VÝTVARNÝ WORKSHOP SEREĎ HISTORICKÝ PORTRÉT. POD VEDENÍM AKAD.MALIARKY	POČAS OTVÁRACÍM HODÍN MESTSKÉ MÚZEUM

MESTSKÁ KNIŽNICA

4.6.	ST	TVORIVÉ DIELNE PRE DETI OD 4 – 7 ROKOV	16:00 KNIŽNICA
6.6.	PIA	PRÍĎ SA ZAŠÍŤ DO KNIŽNICE KREATÍVNE POPOLUDNIA PRE DETI OD 8 ROKOV	16:00 KNIŽNICA
16.6.	PO	BESEDA S PETROU NAGYOVOU-DŽERENGOVOU BESEDA S AUTORKOU KŇÍH PRE DETI	9:00 KNIŽNICA
20.6.	PIA	BESEDA S KRISTÍNOU MIŠOVIČOVOU BESEDA S TVORIVÝMI DIEŤMIAMI PRE DETI	10:30 KNIŽNICA

1.6.	CDLC: ANIMALE nedeľa 21:15 2D Neznámy žáner, FRA, 98 min., ČT, MP 18+, vstupné 2D 6€
1.-7.-8.-14.6.	LILLO & STITCH nedeľa 16:30 2D, sobota 16:30 3D, nedeľa 16:30 2D, sobota 16:30 2D Komédia/rodinný, USA, 105 min., SD, MP, vstupné 2D 6€, 3D 7€
1.6.	MISSION: IMPOSSIBLE - POSLEDNÉ ZÚČTOVANIE nedeľa 18:30 2D Triler/akcia, USA, 169 min., SD, MP 12+, vstupné 2D 6€
4.6.	CDLC: POTOPA streda 19:30 2D Dráma/historický, FRA/ITA, 84 min., ČT, MP 15+, vstupné 2D 6€
5.-6.-7.-13.-14.6.	BALERÍNA štvrtok 19:30 2D, piatok 19:00 2D, sobota 20:30 2D, piatok 19:15 2D, sobota 20:45 2D Akčný , USA, 125 min., ST, MP 15+, vstupné 2D 6€
6.-7.6.	HIGH SCHOOL HEIST piatok 21:15 2D, sobota 18:30 2D Komédia, CZE, 99 min., OR, MP, vstupné 2D 6€
6.6.	TENISKY LIMITKY piatok 17:00 2D Rodinný/animovaný, USA, 92 min., SD, MP, vstupné 2D 6€
8.6.	CDLC: CUDZÍ JAZYK nedeľa 20:30 2D Dráma, FRA, 102 min., ČT, MP 15+, vstupné 2D 6€
8.6.	KARATE KID: LEGENDY nedeľa 18:30 2D Rodinný/akcia/komédia/dobrodružný, USA, 105 min., ST, MP 12+, vstupné 2D 6€
11.6.	CDLC: ZJAVENIE streda 19:30 2D Dráma, FRA, 144 min., ČT, MP 15+, vstupné 2D 6€
12.-13.-14.-15.-22.-27.6.	AKO SI VYCVIČIŤ DRAKA štvrtok 19:30 2D, piatok 17:00 2D, sobota 18:30 2D, nedeľa 16:30 2D, nedeľa 18:30 2D, piatok 17:00 2D Rodinný/fantasy/dobrodružný, USA, 116 min., SD, MP 12+, vstupné 2D 6€
13.-15.6.	FENICKÉ SPRISAHANIE piatok 21:30 2D, nedeľa 18:45 2D Komédia Wesa Andersona, USA, 101 min., ST, MP 15+, vstupné 2D 6€
15.6.	CDLC: BOŽSKÁ SARAH BERNHARDT nedeľa 20:45 2D Romantický/dráma/životopisný, FRA, 99 min., ČT, MP 15+, vstupné 2D 6€
18.6.	FK: FANFÁRY, PROSIM! streda 19:30 2D Komédia/dráma, FRA, 103 min., ČT, MP 12+, vstupné 2D 6€, FK 5€
19.-20.-21.-29.6.	28 ROKOV POTOM štvrtok 19:30 2D, piatok 19:00 2D, sobota 20:30 2D, nedeľa 18:30 2D Akčný horor od Dannyho Boyla, GBR, 126 min., ST, MP 15+, vstupné 2D 6€
20.-21.-22.-28.-29.6.	ELIO piatok 17:00 2D, sobota 16:30 2D, nedeľa 16:30 2D, sobota 16:30 2D, nedeľa 16:30 2D Animovaný/komédia/dobrodružný, USA, 105 min., SD, MP, vstupné 2D 6€
20.-21.6.	LÁSKA, NEBLÁZNÍ! piatok 21:15 2D, sobota 18:30 2D Komédia, FRA, 86 min., ČT, MP 12+, vstupné 2D 6€
22.6.	HLAS LESA nedeľa 20:45 2D Dokument, SVK, 71 min., OR, MP 15+, vstupné 2D 6€
25.6.	FK: BIRD streda 19:30 2D Dráma, GBR, 119 min., ČT, MP 15+, vstupné 2D 6€, FK 5€
26.-27.-28.6.	F1 štvrtok 19:30 2D, piatok 19:15 2D, sobota 21:00 2D Dráma/sportový, USA, 120 min., SD, MP 12+, vstupné 2D 6€
27.-28.-29.6.	M3GAN 2.0 piatok 21:30 2D, sobota 18:30 2D, nedeľa 20:45 2D Horor/triler/scifi, USA, 124 min., ST, MP 15+, vstupné 2D 6€

PRIPRAVUJEME
JURSKÝ SVET: ZNOVUZRODENIE, SUPERMAN, RITUÁL, ŠMOLKOVIA VO FILME, DUCHOŇ, SMRADI 2, VRÁŤ MI JU!
ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ
Predaj a predpredaj vstupeniek v pokladni kina NOVA, Kontakt: 0650 340 349, sicnova@sered.sk. Platba možná kartou v pokladni aj v bufete kina.
Program kina, online predaj a rezervácie vstupeniek na: www.kinonova.sered.sk.
KINO NOVA – PRVÉ LASEROVÉ KINO NA SLOVENSKU !
DIGITALIZÁCIU A MODERNIZÁCIU KINA NOVA SEREĎ FINANČNE PODPORIL AUDIOVIZUÁLNY FOND. KINO NOVA JE ČLENOM EURÓPA CINEMA.
www.kinonova.sered.sk

HUDOBNÝ PIATOK

V DKAFFE

06.06.2025 OD 19:00 DOBROVOLNÉ VSTUPNÉ

OSTUPI: **KAPELA GOCNOG**

OST - SKUPINA: **METALLON** ŽIACI ZŠ J.A. KOMENSKÉHO

OBČERSTVENIE: Zereth

 Sered' 

Denník Anny Frankovej

divadelné spracovanie príbehu najznámejšieho denníka žiakmi Gymnázia Vojtecha Miháliky Sered'

11.6. | 19:00

divadelná sála Domu kultúry v Seredi

Mladosť zatvorená za dverami. A predsa nesmrteľná.

dobrovolné vstupné

 TRNAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ  

Sered' Dom kultúry Sered'

Mesto Sered' a Dom kultúry v Seredi vás srdečne pozývajú na

XXIV. SEREDSKÝ HODOVÝ JARMOK

20.-22. JÚN 2025

Kultúrny program Námestie slobody

Piatok 20. 6. 2025 Moderuje Nathan Christlén

17:00 FANFÁRA - slávnostné otvorenie
LIFE IS PERFECT - tanečná škola Johnyho Mečocha

17:45 LUSKÁČIK - tanečná akadémia

18:00 LY DANCE UNITED tanečná skupina

19:00 THE BEST OF MEKY

22:00 **KMEŤOBAND**

Sobota 21. 6. 2025

10:00 HS EMINENT

14:00 KÚKY BAND

16:00 THE GREAT VOICES

18:00 NO CONTROL

20:00 BLUEWINE blues-rocková kapela

22:30 **DJ HAJTKOVIČ**

Nedeľa 22. 6. 2025

10:00 Kapela BERKY

11:30 Kapela METALLON žiaci ZŠ J.A. Komenského

13:00 VESELKA BAND

15:00 THE MYTUS rock'n'roll-big-beatová kapela

16:00 ZÁZRAČNÁ PARTIA zábava s maskotmi

17:00 **HUDBA Z MARSU**

Amfiteáter Sobota 21. 6. 2025

19:00 - 20:30 **NA SRDCI MI HRAJ!** KONCERTNÁ VERZIA

21:00 - 23:00 **ALYA, ŠORTY, MAJSELF + DJ FILIPIAN**

Zámocký park Sobota 21. 6. 2025

10:00 - 19:00 Zámocký park - Historický program

NA SRDCI MI HRAJ!

KONCERTNÁ VERZIA úspešného divadelného predstavenia s hitmi Karola Duchoňa.

Martin Gyimesi a Orchester Vlada Valoviča
Dirigent: Vlado Valovič

19:00 - 20:30

JARMOČNÝ VEČER V AMFIKU

...kde si každý nájde to svoje

21.6.2025 **23€**

21:00 - 23:00 **ALYA | ŠORTY MAJSELF A DJ FILIPIAN**

Vstupenky: www.amfiteater.sered.sk a pokladňa kina NOVA
V deň koncertu: 27 €

 